

СЪДЪРЖАНИЕ

3. Универсална далекосъобщителна услуга.....	45
3.1. Достъпност на цената на фиксираната гласова телефонна услуга	45
3.2. Качество на фиксираната гласова телефонна услуга и универсалната далекосъобщителна Услуга.....	46
3.3. Елементи на универсалната далекосъобщителна услуга.....	46

3. Универсална далекосъобщителна услуга

Във връзка с Решение на КРС № 1317 от 20.06.2006 г., БТК АД, като оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги, продължава да предоставя универсална услуга. Задължението е вписано в индивидуалната лицензия на оператора. През 2006 г. в Комисията не са постъпили искания за предлагане на универсалната далекосъобщителна услуга от оператори, които не са със значително въздействие върху пазара, следователно БТК АД е единственият оператор в страната, който е задължен да предоставя целия обхват на универсалната услуга.

В повечето от страните от ЮИЕ, с изключение на Албания и Босна и Херцеговина, са регламентирани механизми за компенсиране на възможните финансови загуби на операторите, които предоставят универсална услуга¹.

Съгласно ЗД, обществените оператори, които имат задължение да предлагат универсална далекосъобщителна услуга, могат да искат компенсиране за доказаните нетни загуби, когато предоставянето на услугата представлява несправедлива тежест за тях. Наличието на несправедлива тежест се определя въз основа на нетните загуби и нематериалните преимущества от предоставянето на универсалната далекосъобщителна услуга. Компенсиране на нетни загуби може да се поиска при условие, че делът на оператора, задължен да предоставя универсална далекосъобщителна услуга, е под 80 на сто от пазара на фиксираната гласова телефонна услуга и броят на неговите абонати, ползващи ценови пакети за икономично ползване, надхвърля 17 на сто от общия брой на абонатите му. Въз основа на анализ на пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги е установено, че БТК АД има дял от 98,64% на този пазар (Решение на КРС № 1317 от 20.06.2006 г.). През 2006 г. не е било налице основание от оператора да постъпи искане за компенсиране на нетни загуби.

3.1. Достъпност на цената на фиксираната гласова телефонна услуга

През 2006 г. продължават да са в сила цените, в т.ч. и ценовите пакети за „Икономично ползване” и „Ограничено ползване” на БТК АД, въведени от 1 април 2005 г.

От декември 2005 г. БТК АД предоставя допълнителни преференциални условия за абонатите на компанията, които са с трайни увреждания и намалена работоспособност. Така през 2006 г. БТК АД предоставя на инвалидите първа група и социалните заведения, които имат потребители лица в неравностойно положение, следните преференции при ползване на услугите на компанията:

- добавят се безплатни 20 импулса/40 минути месечно² към предоставяните до момента 60 безплатни импулса/120 безплатни минути месечно на лицата с трайни увреждания с над 91% намалена работоспособност (първа група инвалидност);

- предоставят се безплатни 500 импулса/1000 минути месечно (при 300 импулса/600 минути месечно до момента), както и безплатен комутируем (dial-up) достъп до Интернет на специализираните институции, предоставящи социални услуги.

¹ Cullen International, Report 3 – Country Comparative Report: Supply of Services in Monitoring of South East Europe – telecommunications services sector and related aspects, March 2007, p. 99

² за абонатите с възможност за таксуване по време се добавят безплатни минути, а за абонатите без възможност за таксуване по време се добавят безплатни импулси

3.2. Качество на фиксираната гласова телефонна услуга и универсалната далекосъобщителна услуга

В България, както и в почти всички страни от ЮИЕ (без Сърбия), националният регулаторен орган в областта на далекосъобщенията следи предоставянето на фиксирана гласова телефонна услуга да отговаря на възприети международни стандарти за качество. У нас, както и в Турция, Македония, Босна и Херцеговина, Република Хърватска, Черна гора и Косово³, се прилага стандартът на ETSI EG 201. На този стандарт следва да отговарят и показателите за качество на обслужване на предлаганата от БТК универсална услуга.

През 2006⁴ спрямо 2005⁵ г. БТК АД отчита по-високо качество на обслужването по следните параметри: време за първоначално свързване към мрежата, процент на неуспешните повиквания и време за установяване на връзката. Стойността на показателя „повреди на абонатна линия на година” почти е запазил стойността си от 2005 г. През следващата година усилията на компанията следва да се насочени към по-ниска стойност на показателя „време за отстраняване на повредите”.

3.3. Елементи на универсалната далекосъобщителна услуга

3.3.1. Обществени телефонни апарати

Като елемент на универсалната услуга, предоставянето на достъп до фиксирана гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати е задължение на оператора със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях. Операторите, предоставящи услугата „достъп до гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати”, за които това не е вменено като задължение за предоставяне на елемент от универсалната услуга, извършват този вид далекосъобщителна дейност въз основа на регистрацията по Обща лицензия № 204, приета с решение на КРС № 1312 от 07.06.2004 г.

През 2006 г. е заличена регистрацията на РТК ООД, но други две дружества - „ЕКСТЕЛ” ООД и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД - са регистрирани за предоставяне на услугата „достъп до гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати”, което показва, че в страната има оператори, които проявяват интерес за предоставяне на гласови телефонни услуги чрез телефонни апарати за обществено ползване. Така към 31.12.2006 г. право да инсталират и експлоатират системи телефонни апарати за обществено ползване имат 6 далекосъобщителни оператори: БТК АД, „БУЛФОН” АД БКТИ (БТК АД е 100-процентов собственик на „БУЛФОН” АД БКТИ), „ИНТЕРТЕЛ” ООД, „СПЕКТЪР НЕТ” АД, „ЕКСТЕЛ” ООД и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ” ЕАД. От тях реално услугата „достъп до гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати” се предоставя от БТК АД, „БУЛФОН” АД БКТИ, „ЕКСТЕЛ” ООД и „СПЕКТЪР НЕТ” АД.

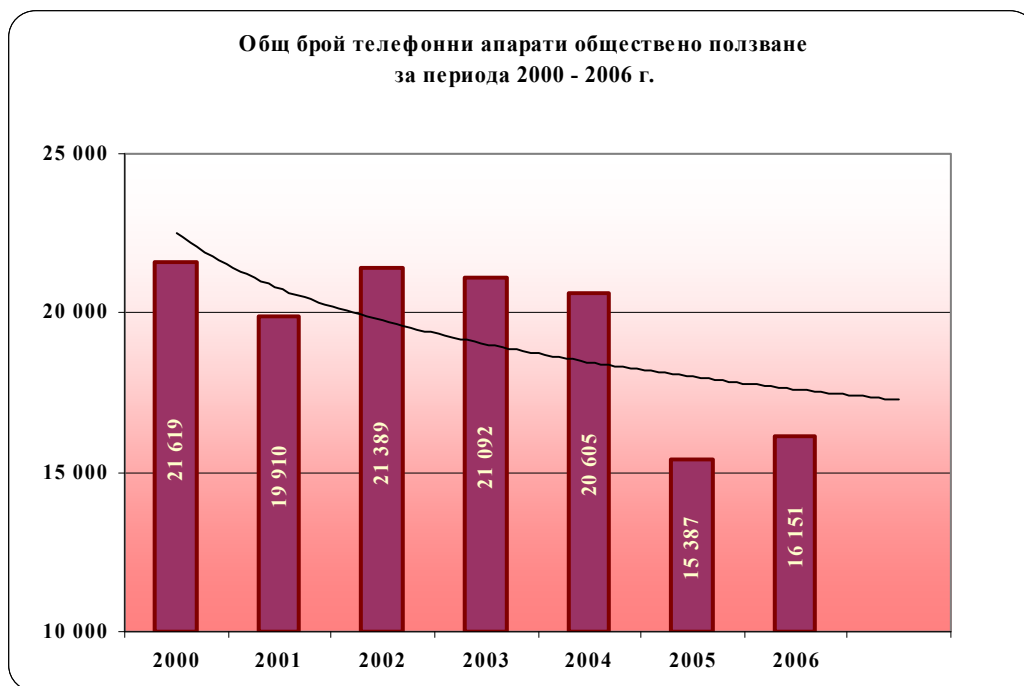
След значителния спад за предходния период, към края на 2006 г. броят на обществените телефонни апарати в страната е нараснал с 5% спрямо 31.12.2005 г. Това

³ Cullen International, Report 3 – Country Comparative Report: Supply of Services in Monitoring of South East Europe – telecommunications services sector and related aspects, March 2007, p. 100-101

⁴ Cullen International, Report 3 – Country Comparative Report: Supply of Services in Monitoring of South East Europe – telecommunications services sector and related aspects, March 2007, p. 101-102

⁵ Cullen International, Report 2 – Country Comparative Report: Supply of Services in Monitoring of South East Europe – telecommunications services sector and related aspects, May 22, 2007, p. 115-116

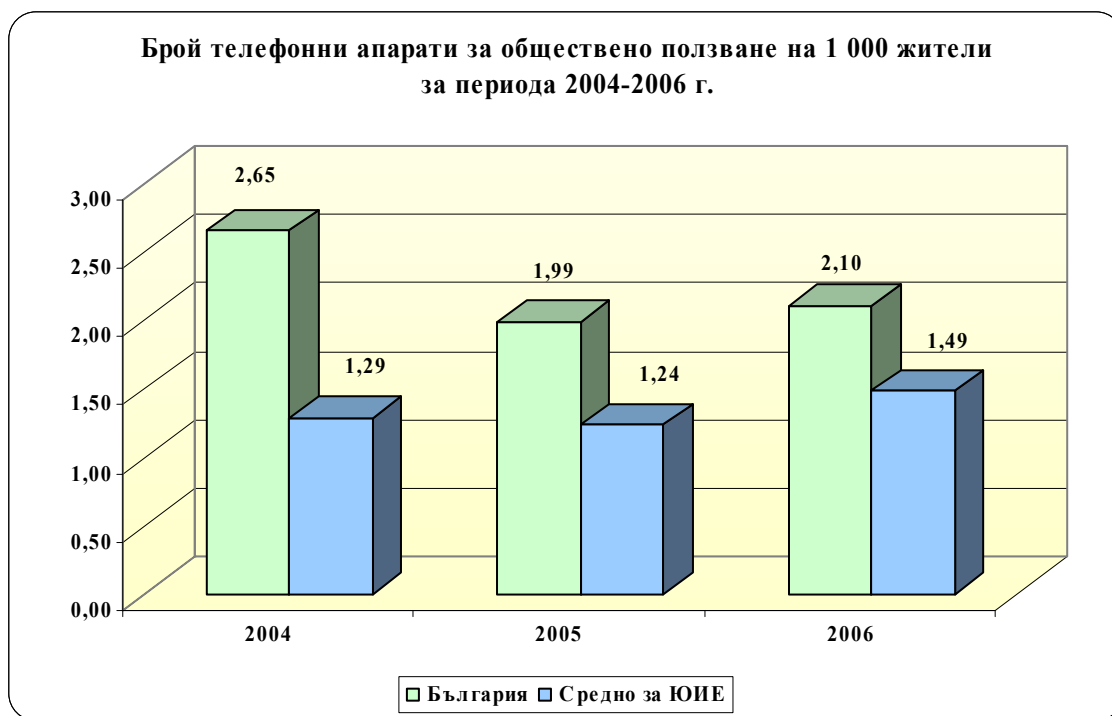
увеличение се дължи предимно на монтираните телефонни апарати за обществено ползване от новите участници на пазара - „ЕКСТЕЛ” ООД и „СПЕКТЪР НЕТ” АД.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 36

През 2006 г. броят на телефонните апарати за обществено ползване на 1000 жители в страната нарасна от 1,99 на 2,10 спрямо предходната година. За сравнение, към края на 2006 г. средно за страните от ЮИЕ броят таксофони на 1000 жители е 1.49, т.е. стойността на този показател у нас тогава е над средната стойност за региона.

Източник: Cullen International, Report 3 – Country Comparative Report: Supply of Services in Monitoring of South East Europe – telecommunications services sector and related aspects, March 2007, p. 118 и данни, подадени в КРС

Фиг. 37

Въпреки нарасналия брой апарати, в края на 2006 г. реализираните приходи от предоставяне на този вид услуги възлизат на 5,1 млн. лв., което е с 56% по-малко спрямо 2005 г. Намалението може да се обясни с продължилата от предходните години тенденция на засилено потребление на мобилни услуги, както и на по-голямото предлагане на услуги от операторите, предоставящи VoIP услуги в кабините за обществено ползване.

През 2007 г. далекосъобщителните оператори възнамеряват да инвестират над 350 000 лв. в инсталиране и експлоатация на системи телефонни апарати за обществено ползване.

3.3.2. Справочни услуги и улеснения за инвалиди

Друг елемент на универсалната далекосъобщителна услуга е предоставянето на справочни услуги за телефонните номера на абонатите и телефонен указател за номерата на абонатите на фиксирани и мобилните мрежи, при спазване на изискванията за защита на личните данни, предвидени в ЗД и Закона за защита на личните данни.

Във връзка с изготвянето на телефонен указател, в края на 2006 г. се проведеха консултации между БТК АД и Комисията за регулиране на съобщенията. През следващата година предстои операторът да изготви в електронна форма и да публикува печатно издание на телефонен указател. Указателят ще съдържа телефонни номера и други данни за абонатите на всички оператори, лицензирани да осъществяват далекосъобщения чрез обществена фиксирана далекосъобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга.

И през 2006 г. по отношение на предоставяните специализирани услуги, позволяващи достъп до далекосъобщителни услуги на инвалиди от различни групи, са налице улеснения като възможност за включване на съоръжения за свързване с мрежата, конструирани специално в помощ на клиенти с увреждания, безплатно предоставяне на телефонния указател на БТК АД и преференциални ценови пакети за ползване на телефонни услуги (Виж т. 3.1.).

3.3.3. Цени на универсалната услуга

Съгласно ЗД, в сила през 2006 г., задължението за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга (УДУ) се възлага и определя с индивидуалните лицензии на обществените оператори. С индивидуална лицензия № 100-00001/28.01.2005 г. КРС е възложила на БТК задължението да предоставя УДУ на територията на цялата страна. То обхваща изисквания за достъпност на цените за следните услуги:

1. първоначално свързване към мрежата;
2. достъп до фиксирани гласови телефонни услуги (месечен абонамент, селищни, междуселищни и международни повиквания);
3. достъп до фиксирани гласови телефонни услуги чрез обществени телефони;
4. достъп до телефонен указател и справочни услуги за номерата на абонатите;

5. достъп до фиксирани гласови телефонни услуги при специални условия.

Цените на гореизброените услуги се определят от БТК въз основа на Методика за условията и реда за определяне достъпността на цената на универсалната далекосъобщителна услуга (Методика), приета с Постановление на Министерския съвет № 229/31.08.2004 г., обн. ДВ, бр. 78/2004 г. Съгласно Методиката цените за първоначално свързване към мрежата, месечният абонамент и цените за селищни, междуселищни и международни повиквания се определят аналогично на цените за фиксирана гласова телефонна услуга на база потребителска ценова кошница. Нарастването на цените на отделните елементи в рамките на кошницата е ограничено от общ ценови таван, чиято максимална стойност е равна на производението от индекса на изменение на потребителските цени и индекса на изменение на brutния вътрешен продукт. С изключение на цената за първоначално свързване към мрежата, която при предоставяне на УДУ обхваща само домашните абонати, цените за месечен абонамент и разговори (селищни, междуселищни и международни повиквания) не се различават от цените на фиксираната гласова телефонна услуга за 2006 г. и са част от цените за УДУ. Цените за разговори чрез обществен апарат са с до 20% по-високи от стойностите за същия вид телефонни разговори, провеждани от домашни или служебни телефонни постове.

През 2006 г. БТК не е изготвяла и публикувала телефонен указател под формата на печатно издание, поради което няма определени цени в изпълнение на задължението за достъп до справочни услуги и телефонен указател.

Осигуряването на достъп до фиксирани гласови телефонни услуги при специални условия вменява на БТК задължения за предоставяне на ценови пакети за:

- икономично ползване („ограничен пакет”, според наименованието, обявено от БТК в ценовата листа). Пакетът се предоставя на социално слаби лица, които имат право на социално подпомагане или притежават документи от административни органи, имащи компетентност да издават документи, доказващи, че едно лице е социално слабо. В цената на пакета от 3,10 лв., без данък върху добавената стойност, са включени селищни разговори с общ обем 20 минути или 10 импулса (за телефонни постове без възможност за отчитане по време) месечно, които се тарифират по нула лева на минута/импулс. При надхвърляне на включените в пакета минути/импулси се заплащат цени около 4.3 пъти по-високи от цените за разговори в часове на силен трафик и с 5.2 пъти за разговори в часове на слаб трафик на абонати, които не ползват планове на БТК.
- лица с трайни увреждания с над 91% намалена работоспособност („инвалиди I група”, според наименованието, обявено от БТК в ценовата листа). Пакетът се предоставя срещу представяне на съответните документи, доказващи трайни увреждания. В цената на пакета от 1,50 лв., без данък върху добавената стойност, са включени селищни разговори с общ обем 160 минути или 80 импулса месечно, които се тарифират по нула лева на минута/импулс. При надхвърляне на включените в пакета минути/импулси се заплащат цени, равни на цените за разговори, провеждани от абонати, които не ползват планове на БТК.
- социални заведения с потребители – лица в неравностойно положение. Пакетът се предоставя на социални заведения по списък, който ежегодно се одобрява от БТК след консултации с организациите, работещи в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, с министерства и ведомства. В цената на пакета от 3,50 лв., без данък върху добавената стойност, са включени селищни разговори с общ обем 1000 минути или 500 импулса месечно, които се тарифират по нула лева на минута/импулс. При надхвърляне на включените в пакета минути/импулси се заплащат цени, равни на цените за разговори, провеждани от абонати, които не ползват планове на БТК.